

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

SPECIÁLNÍ PŘÍLOHA
K PODNIKATELSKÝM SOUTĚŽÍM

IBM
FIRMA ROKU 2022
CENA HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN

MONETA
ŽIVNOSTNÍK ROKU 2022
CENA HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN

FIRMY A ŽIVNOSTNÍCI

Pestrá nabídka

Letošní ročník soutěží vyniká velmi rozličným zastoupením oborů podnikání. A to v obou kategoriích. Svědčí o tom i fakt, že mezi živnostníky letos uspěl poměrně netypicky zemědělec Jan Bošina a mezi firmami zvítězila společnost BioHealing, jež působí v regenerativní medicíně.

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

EPSON
EXCEED YOUR VISION

► Firma roku

Tkáň, která daruje život dvakrát. Firma roku BioHealing vyrábí léčivé náplasti z placenty

Anastasija Kriušenko

anastasija.kriusenko@economia.cz

Takzvané chronické nehojící se otevřené rány mohou způsobit bolesti, amputaci končetin, nebo dokonce smrt pacienta. Lidé se s nimi trápí léta a farmaceutické léky mnohdy nezabírají. V těchto případech přichází na řadu náplast Amnioderm, kterou v roce 2018 vyvinula moravskoslezská společnost BioHealing. Od té doby lék z placenty pomohl již několika tisícům lidí. Nyní společnost od Hospodářských novin za své úspěchy v podnikání i unikátní produkty získala první místo v soutěži IBM Firma roku 2022.

Na zpracování membrány z lidské placenty začali vědci pracovat už v roce 2005 v brněnském Národním centru tkání a buněk. Membránu se vědcům podařilo uplatnit nejdříve v oftalmologii k léčbě vředů oční rohovky. Toto řešení teď spo-

lečnost vyváží také do Nizozemska, Izraele nebo Jižní Koreje. Potenciál takzvané amniové membrány tím ale neskončil.

V roce 2017 se vědcům podařilo dotáhnout do konce technologický postup pro vývoj a zpracování produktů z placenty. Na ten pak získali český i evropský patent. O rok později vznikl hlavní produkt společnosti – zmiňovaná náplast Amnioderm.

A před dvěma lety prodala společnost BioHealing licenci na distribuci náplastí v Česku farmaceutické společnosti Zentiva. Teď s ní jedná o licenci i do dalších států. Nabídky však má i od jiných farmaceutických firem.

Velký úspěch produktů donutil vědce přesunout celou výrobu a vývoj do nově založené společnosti BioHealing. Firma se tak přestěhovala do ostravského biomedicínského in-

kubátoru 4MEDi, kde získala nejen zázemí, ale také finance. Ve společnosti má většinový podíl podnikatel Michal Zahradníček, který za inkubátorem stojí a část vývoje za desítky milionů korun zaplatil. Peníze vědci čerpají i z grantů.

Povinná výbava při ošetření diabetické nohy

Náplasti ostravské výroby si pochvalují lékaři i pacienti. „Nejhorší je to, že se rána nechce zavřít. Amnioderm je na to velmi dobrý, protože vás od toho osvobodí a můžete chodit normálně,“ říká nejmenovaná pacientka s diabetem v dokumentu slovenské televize RTVS Oživo vlastní koži. Testovací studie náplastí totiž probíhala jak v Česku, tak na Slovensku. V obou státech se produkt, který pomůže v 80 procentech chronických ran, dostal do povinné výbavy doktorů při léčbě diabetické nohy. Tak se nazývá komplikace při cukrovce, kdy snadno vznikají rány na nohou a jsou pak často doprovázeny infekcí.

„I relativně malá nehojící se rána je nejenom velmi vážným zdravotním rizikem, ale má vliv i na fungování celé rodiny. Pokud je třeba na noze, člověk nemůže chodit do práce, na nákupy a potřebuje péči druhých,“ říká ředitelka firmy BioHealing Iveta Schmiedová.

I přes přísné legislativní podmínky, kterým biotechnologická společnost musela čelit, se však rozhodla vyplnit díru na trhu, a stala se tak prvním poskytovatelem certifikovaného a pojišťovnou hrazeného přípravku z placenty na chronické rány.

Dřív pro vojáky, teď pro kohokoliv Iveta Schmiedová říká, že nyní začíná lidská placenta a biomedicína

První dáma V čele společnosti je Iveta Schmiedová, která je vedoucí vědeckého vývoje. Ke společnosti BioHealing se připojila v roce 2017. Foto: archiv BioHealing

renesanci. Obrat k přírodním lékům nebo třeba bylinkám nastává podle ní i proto, že čím dál více lidí trpí antibioteckou rezistencí, zatímco vznikají nové bakterie i onemocnění.

„Amniová membrána je znovuobjevený poklad,“ uvádí Schmiedová a dodává: „Záznamy o jejím použití v léčbě a hojení známe již ze starověku, kdy se tento plodový obal využíval pro léčbu zraněných vojáků.“

Právě proto, že se membrána nachází na pomezí dvou různých organismů, může kterýkoliv dárc poskytnout tkáň jakémukoliv příjemci bez komplikací a vedlejších účinků. BioHealing tak s předběžným souhlasem rodiček získává placenty po císařském řezu z celého Česka.

A nouzi o ně nemá, císařský řez se v tuzemsku využívá zhruba ve dvaceti procentech porodů.

Pružná struktura získané membrány, která připomíná lešení, také umožňuje snadnější růst nových buněk v ráně. Obsahuje i bioaktivní molekuly, které mají silnou reparativní funkci – v děloze tak například zamezují natržení plodového vaku a potratu, na ráně pak usnadňují rychlejší hojení. Důležitá je i protizánětlivá funkce těchto molekul. Podle výzkumníka Zdeňka Kořistka z Národního centra tkání a buněk je odstranění bolesti prvním a velmi oceňovaným efektem léčby, který pacienti vnímají.

S přispěním **Simony Janíkové**

Amniová membrána Název léku Amnioderm vznikl ze spojení slov amnio, jež odkazuje na původ tkáně, a derm zase ukazuje na oblast aplikace.

Foto: archiv BioHealing

► Rozhovor

Podrobně prověřené postupy testu historické překonanosti

David Pavlát

Celá řada podnikatelských odvětví se bez digitalizace a automatizace prostě neobejde. Jak tento proces vidí zástupce titulu partnera soutěže Firma roku, jsme se zeptali Václava Provozníka, člena vrcholového vedení IBM Česká republika a ředitele divize Consulting pro Česko a Slovensko.

Jak se díváte na aktuální ekonomickou situaci v Česku?

Osobně se na ni snažím dívat s nadhledem a snahou hledat ve všem něco dobrého. Aktuální bezpečnostní, energetická i ekonomická krize se samozřejmě týká i mě osobně, na druhou stranu jsem přesvědčen,

že pořád máme šanci, abychom z této situace vyšli silnější, zodpovědnější a lépe připraveni na budoucnost. Myslím, že máme dobrou výchozí pozici posunout Česko směrem, který umožní lepší konkurenceschopnost a budoucí prosperitu – je samozřejmě potřeba rozvíjet talent našich lidí a podporovat schopnosti podnikatelů uspět v nově nastaveném prostředí.

IBM je lídrem v oblasti informačních technologií. Jak toho mohou využít malí a střední podnikatelé?

Osobně vidím více zajímavých možností – na jedné straně mohou malí a střední podnikatelé přímo využít technologie IBM, které zejména v oblasti cloudu, automatizace, AI, práce s daty, informační bezpečnosti anebo udržitelnosti poskytují velmi kvalitní

a přitom velmi dobře škálovatelnou platformu, která „poroste s nimi“. Další možností je přímá spolupráce s IBM, kdy můžeme řešení integrovat do širších celků a společně oslovovat větší zákazníky a po úspěchu na lokálním trhu pak řešení nabízet a spolupracovat i mimo Česko. V neposlední řadě je zde možnost inspirace – IBM je velmi aktivní v oblasti digitalizace a mezinárodně získané zkušenosti a trendy jsou přístupné i českým zákazníkům a partnerům.

Jaké výhody podle vás přinese firmám digitalizace v dalších letech?

Osobně digitalizaci, respektive spíše digitální transformaci, vnímám jako konkurenční výhodu v krátkém čase a absolutní nutnost ve středním až delším. Aspektů digitální transformace je samozřejmě hodně, liší se v zá-

vislosti na mnoha proměnných – počínaje sektorem přes množství a typ zákazníků, produkt a podobně. Velmi těžko tedy absolutně generalizovat. IBM strategie staví na rozvoji cloudových technologií, využití dat a umělé inteligence pro podporu byznysu, inteligentní automatizaci, všepřístupující informační bezpečnosti – to vše v kontextu dlouhodobé udržitelnosti.

Jaké jsou hlavní limity zavádění nových technologií do podnikání?

V mnoha oblastech stále existuje bariéra velké vstupní investice, čím dál více technologií je ale dostupných v modelu „jako služba“, což riziko zmařených investic snižuje. Domnívám se, že klíčová je i odvaha podrobit historicky prověřené postupy testu historické překonanosti, protože právě lpění na historii je největší brzda pokroku.

IBM FIRMA ROKU – Kdo zvítězil v jednotlivých krajích

BioHealing – celkový vítěz

Moravskoslezský kraj

Klíčovou kompetencí firmy BioHealing je výzkum, vývoj a následné medicínské využití lidské placenty pro terapeutické účely, hlavně v oftalmologii, neurochirurgii a pro léčbu nehojících se chronických ran. Jde o unikátní technologii zpracování chráněnou českým i evropským patentem. „První oblastí, do níž jsme s amniovou membránou pronikli, byla oftalmologie,“ říká ředitelka společnosti Iveta Schmiedová. Membránu nyní dodávají nejen nemocnicím v Česku, ale i v Nizozemsku, Izraeli a Jižní Koreji.

Sensio.cz

Olomoucký kraj

„Máme dvě divize, softwarovou, která se věnuje vývoji a provozování informačních systémů pro školství, a hardwarovou, kde vyvíjíme a vyrábíme hudební nástroje na 3D tiskárně,“ říká jednatel firmy Ondřej Kratochvíl. Dva kluci, jeden hudebník a druhý programátor, se potkali v roce 2011 a začali programovat informační systém pro základní umělecké školy. V rámci „žušek“ je zákazníkem škola, respektive její ředitel. V oblasti hudebních nástrojů jsou zákazníci hudebníci, ať už amatérští nebo i profesionálové. Každý má jiné potřeby a právě díky technologii 3D tisku je firma schopna vyřešit jakýkoliv problém na míru.

Aircraft Industries

Zlínský kraj

Aircraft Industries je společnost s více než 80letou tradicí letecké výroby, která se nyní zabývá vývojem, výrobou, prodejem a servisem letounů L 410. Nabízí také kooperaci firmám nejrůznějších oborů, provozuje neveřejné mezinárodní letiště Kunovice a je zřizovatelem Střední školy letecké. „Naším cílem je vyrábět letadla nejvyšší kvality, která zajistí našim zákazníkům bezpečnou a spolehlivou leteckou přepravu pasažérů i zboží, a to s co nejnižšími náklady,“ říká generální ředitelka Ilona Plšková.

STROJÍRNA OSLAVANY

Jihomoravský kraj

Společnost se věnuje vývoji, výrobě a prodeji hydraulických tlumičů a zařízení pro veskerá kolejová vozidla. Technicky vyspělá a moderně řízená firma střední velikosti disponuje vlastním konstrukčně-technologickým vývojovým týmem, včetně testovacího zázemí. Její vysoká míra automatizace a digitalizace je zárukou kvality dodávané produkce. „Impulzem k podnikání byla, je a doufám, že i bude, touha dokázat, že produkty, jež vyvíjíme, vyrábíme a dodáváme do celého světa, jsou výrobky, na něž se mohou zákazníci spolehnout,“ říká ředitelka společnosti Alena Lubasová.

ICE Industrial Services

Hlavní město Praha

Společnost se věnuje průmyslové automatizaci, konstruuje, programuje a vyrábí automatizované stroje a linky. Zaměřuje se na design a výrobu nových strojů i modernizaci stávajících zařízení. Loni toto odvětví rozšířili o 3D tisk betonu, jemuž se věnuje nová divize. Firma začala jako dodavatel softwarových kapacit, poté přidala vlastní montéry a založením oddělení konstrukce se posunula k dodávání kompletních návrhů strojů a linek, a to především pro automobilový průmysl. „Obecně řečeno dodáváme efektivitu našich řešení, strojů i vedení projektů,“ říká Tomáš Vránek, zakladatel.

VODASERVIS

Kraj Vysočina

Firma se věnuje technologiím na úpravu pitné vody, výrobě nerezových a plastových vodárenských zařízení, filtrů, provzdušňovačů, mobilních úpraven vody i nádrží pro úpravu vody. „Jsme rodinný podnik, většina zaměstnanců se zná nejen z práce a všichni táhneme za jeden provaz, což nám pomáhá se stále posouvat,“ říká jednatel Martin Trnka. V roce 2020 díky vlastnímu vývoji vyrobila a úspěšně instalovala zařízení založené na moderní technologii nanofiltrace pro úpravu vody.

AGRA Řisuty

Středočeský kraj

Společnost, která hospodaří na více než 2500 ha zemědělské půdy, je významným uživatelem a propagátorem technologií precizního zemědělství. V živočišné výrobě se zaměřuje na chov prasat, kde nyní produkuje zhruba šest tisíc jatečných prasat ročně. Je jedním z posledních producentů vepřového masa v regionu. „V roce 2021 byla uskutečněna výstavba nové výkrmny prasat. Je vybavená řadou inovativních prvků, jedná se o nejmodernější stáj v Česku,“ říká agronom Vítězslav Krček.

VÍTĚZOVÉ V KRAJÍCH

OLOMOUCKÝ KRAJ

1. místo **Sensio.cz** (Přerov)
2. místo **Juuvu** (Zábřeh)
3. místo **GIVT.cz** (Olomouc)

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

1. místo **BioHealing** (Ostrava)
2. místo **Bonmedix Holding** (Ostrava)
3. místo **ČistěDřevo** (Albrechtice)

ZLÍNSKÝ KRAJ

1. místo **Aircraft Industries** (Kunovice)
2. místo **ORTO plus** (Zlín)
3. místo **PSÍ HUBÍK** (Tlumačov)

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

1. místo **STROJÍRNA OSLAVANY** (Oslavany)
2. místo **Carebot** (Rozdrojovice)
3. místo **Farma Pálava** (Brno)

KRAJ VYSOČINA

1. místo **VODASERVIS** (Žďár nad Sázavou)
2. místo **OPTOKON** (Jihlava)
3. místo **DVOŘÁK — svahové sekačky** (Pohled)

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

1. místo **ICE Industrial Services** (Praha 1)
2. místo **EKO MB** (Praha 4)
3. místo **Mixit** (Praha 4)

STŘEDOČESKÝ KRAJ

1. místo **AGRA Řisuty** (Ledce)
2. místo **BESEŠ a LÁT** (Poříčany)
3. místo **Gloobe corp.** (Horoměřice)

PLZEŇSKÝ KRAJ

1. místo **nanoSPACE** (Domažlice)
2. místo **Kolowratovy sady** (Přimda)
3. místo **ORRO GROUP** (Plzeň)

LIBERECKÝ KRAJ

1. místo **Kitl** (Jablonec nad Nisou)
2. místo **SINGING ROCK** (Poniklá)
3. místo **GRAIN** (Višňová)

JIHOČESKÝ KRAJ

1. místo **Little Shoes** (Písek)
2. místo **ŘEZNICTVÍ DĚDOUCH** (Boršov nad Vltavou)
3. místo **Pivovar Hulvát** (Truskovice)

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

1. místo **Doučování Doma** (Hradec Králové)
2. místo **Ateliery Bárta** (Hořice)
3. místo **Jordi's** (Hradec Králové)

PARDUBICKÝ KRAJ

1. místo **SOLEA CZ výrobní družstvo** (Rybník)
2. místo **EL-VY** (Chrudim)
3. místo **Rieter CZ** (Ústí nad Orlicí)

KARLOVARSKÝ KRAJ

1. místo **PARUKY JILLY LENA** (Aš)
2. místo **La Klara** (Ostrov)
3. místo **Statek Hlinky** (Dražov)

ÚSTECKÝ KRAJ

1. místo **Mamavis healing care** (Klášterec nad Ohří)
2. místo **PARDAM NANO4FIBERS** (Roudnice nad Labem)
3. místo **TopSell** (Dubí)

nanoSPACE

Plzeňský kraj

„Jsme výrobce bariérových lůžkovin pro alergiky s nanovláknou a antivirových šátků, jež byly významným faktorem boje s pandemií covidu. Jsme zároveň největší online prodejce českých nanotechnologických produktů v tuzemsku,“ říká spoluzakladatel firmy Jiří Kús. V roce 2016 přišla firma na trh i s prvním protitroztočovým povlečením, jež kombinovalo bavlněný satén s nanovláknou membránou. Stali se tak celosvětově prvním výrobcem povlečení, které dokáže nahradit takzvané bariérové povlaky.

Kitl

Liberecký kraj

Společnost vyrábí a prodává především sirupy pro domácí limonády, ale i doplňky stravy a medoviny. „Jsme hrdí, že koncept domácích limonád, který jsme původně vymysleli my, je dnes k dostání prakticky ve všech restauracích v Česku,“ říká zakladatel společnosti Jan Vokurka. Nově vstupuje do segmentu minerálních vod. V roce 2018 firma koupila zchátralý areál Vratislavické kyselky, v té době brownfield, který obnovuje a snaží se vrátit kdysi slavnou minerálku zpět na trh.

Little Shoes

Jihočeský kraj

„Prodáváme zdravé a pohodlné boty, věrně napodobující chůzi naboso. Provozujeme jeden z největších e-shopů s barefoot botami v Česku i Evropě,“ říká majitelka firmy Klára Borlová. Obuv společnost nakupuje zejména od evropských výrobců a spolupodílí se na vývoji některých modelů. Správné návyky je nejlepší vytvářet od prvních krůčků, ale nikdy není ani pozdě se zbavit zlovyků. Proto z původního dětského sortimentu postupně přešli i k modelům pro dospělé.

Doučování Doma

Královéhradecký kraj

Společnost organizuje individuální doučování všech běžných školních předmětů a cizích jazyků. „Přizpůsobíme se našim klientům časem i místem výuky a dále probíranou látkou a intenzitou lekcí. Nejsou vázáni žádnými smlouvami, flexibilně reagujeme na jejich poptávku,“ říká majitelka Michaela Entrichová. Tahounem firmy je doučování matematiky, anglického a českého jazyka a typově příprava na přijímací zkoušky na víceletá gymnázia, na přijímací zkoušky z 9. třídy ZŠ a k maturitě.

SOLEA CZ výrobní družstvo

Pardubický kraj

„Jsme výrobní firma s 22letou historií. Začínali jsme v prázdných pronajatých prostorech se třemi zaměstnanci, dnes máme více než 160 kmenových lidí. Tým tvoří ze 70 procent lidé s handicapem,“ říká předseda společnosti Leoš Jiřele. Firma vyrábí plastové a kovové díly zejména pro automobilový a elektrotechnický průmysl. Používají procesy, jako je vstřikování plastů, lisování a obrábění kovů, ruční a strojní montáže. Odlišuje se složitostí procesu, do něž dokáže integrovat lidi s handicapem. Paradoxně tím nekonkuruje chráněným dílnám, ale firmám z běžného trhu práce.

PARUKY JILLY LENA

Karlovarský kraj

Společnost se zabývá prodejem parukových výrobků a potřeb pro onkologicky nemocné pacienty. „V současné době, po 28 letech praxe, zásobujeme síť 68 prodejen, salonů, kadeřnictví, nemocnic a zdravotnických provozů po celém Česku, dodáváme výrobky Národnímu divadlu v Brně, řadě oblastních a městských divadel a reklamních agentur,“ říká majitelka Kamila Černá. Portfolio tvoří deset základních kolekcí obsahujících více než 450 modelů dámských, pánských a dětských paruk ve zhruba čtyřiceti barevných variantách.

Mamavis healing care

Ústecký kraj

Firma vyrábí a prodává komfortní podoby Priessnitzových zábalů. Jejím posláním je přispívat ke zlepšení zdraví komfortním použitím tradiční přírodní vodoléčebné metody Vincenze Priessnitze. Když dnes už jednatelka firmy ukázala poprvé svou podobu zábalu lékáře, řekla, že by tento výrobek mohl pomoci i ostatním matkám. A tak z původního Priessnitzova zábalu na dětský hrudník vznikla celá řada zábalů pro děti a dospělé, a to i na další části těla – krk, kolena či lýtky. „Vydala jsem se cestou registrace ochranné známky, užžitných vzorů a nakonec i mezinárodní patentové přihlášky,“ říká Martina Štefanková, jednatelka firmy.

Živnostník roku

Biofarmář hlídá kvalitu masa od pastvin přes porážku až na talíř. Jeho produkt lze rozpoznat od toho z obchodu na první pohled

Anežka Hesová

anezka.hesova@economia.cz

Pro křupavé chipsy z hovězího masa, voňavé domácí klobásky, ale především pro vyzrálé hovězí a vepřové maso v biokvalitě jezdí fajšmekři i stovky kilometrů do Vernéřovic na Broumovsku, kde se svou rodinou hospodaří ekofarmář Jan Bošina. Farmu ale nenavštěvují jen zákazníci. Přijíždí sem také školy s dětmi, které se tu seznamují s hospodářskými zvířaty, nebo zemědělci, kteří tu hledají inspiraci pro vlastní chov dobytka a zpracování masa. Ekologické hospodaření a snaha přiblížit život a práci na farmě dětem i dospělým letos Janu Bošinovi přinesly titul Moneta Živnostník roku 2022.

Ikdyž nepochází přímo z farmářské rodiny, zemědělství nebylo Janu Bošinovi nikdy cizí. „Otec měl vždycky nějaké ovce. Bratr si v 90. letech během privatizace státních statků pořídil kravín a 200 hektarů půdy a já jsem mu při studiu na střední zemědělské škole často jezdil pomáhat,“ vypráví o prvních kapitolách svého chovatelského příběhu. Po dokončení vysokoškolského studia na ČZU v Praze se mu pak naskytla příležitost pronajmout si opuštěný statek ve Vernéřovicích a pustit se do farmářství sám.

Zpočátku měl Bošina všechno v nájmu. Kravín, pozemky i dobytek. Hospodařit začal díky dotacím na údržbu krajiny, telata prodával a vydělané peníze postupně investoval do nákupu techniky a půdy. V roce 2011 si koupil i kravín a začal s jeho rekonstrukcí. „V té době manželka končila rodičovskou, a tak jsme přemýšleli, co dál. Předtím pracovala jako učitelka, do školy už se ale nevrátila a zapo-

jila se do dalšího rozvoje naší farmy,“ popisuje zemědělec, který pak společně se svou ženou rozšířil kravín o bourárnu a porážku, aby na statku bylo možné maso vyrábět, zpracovávat i prodávat.

K tomu si o pár let později postavili na farmě krámk, kde nyní kromě svých vlastních výrobků nabízí ještě domácí produkty zemědělců z okolí. Návštěvníci si tu díky tomu mohou koupit i marmelády, sýry, jogurty, koření nebo třeba sirupy. „Od začátku pro nás bylo přirozené hospodařit ekologicky. Chtěli jsme lidem nabízet poctivé produkty a díky porážce a bourárně máme celý proces výroby pod kontrolou. Takže můžeme zákazníkům zaručit, že si od nás kupují opravdu kvalitní maso, u něhož garantujeme původ, krmení zvířat, porážku i způsob zpracování,“ dodává Bošina.

Zvíře přivezte dřív, ať je bez stresu

Farma se zaměřuje hlavně na chov masného skotu francouzského rustikálního plemene Salers a chlupatých prasat plemene Mangalica. Podle principů ekologického zemědělství jsou zvířata celý rok na pastvině, ve venkovním výběhu nebo ve volném ustájení v kravíně. Krmí se senem a biošrotem, který Bošinovi vyrábějí z vlastního obilí.

Pro kvalitu masa je podle farmářů důležité, aby se zvířata nestresovala. To je také vedlo ke zbudování porážky přímo na statku. Protože je to jediná porážka v okolí, rádi ji využívají i další chovatelé. Bošinovi ale požadují, aby jim zvířata vždy dovezli o den dřív, a tak se odboural stres z převo-

zu. „U nás se zvířata nejdřív ustájí a uklidní. Teprve druhý den je můžeme porazit,“ poznamenává farmář.

Na první pohled jsou produkty od Bošinových jiné než ty z obchodu. Nejsou tak červené. Majitelé farmy totiž nepoužívají rychlosůl, která v maso rozpouští kolagen a urychluje tím proces nazrávání. „Myslím, že když maso sníte, rozpouští rychlosůl kolagen i ve vašem těle,“ vysvětluje Bošina svůj důvod, proč se rychlosoli vyhýbá.

Kromě prasat a skotu chovají Bošinovi na statku i kuřata, husy, perličky, krůty, králíky, kozy, koně, ovce a osla. Zvířata jezdí obdivovat děti z mateřských a základních škol, pro které je tu připraven speciální vzdělávací pro-

gram. Seznámí se během něj s hospodářskými zvířaty, výrobou krmení, zemědělskou technikou a plodinami. Na farmu jezdí i středoškoláci z kuchařských oborů, kteří zase mohou nahlédnout do procesů zpracování masa v bourárně. „Máme výhodu, že do Adršpachu jezdí hodně turistů, a když si prohlédnou skály, zastaví se rádi u nás,“ říká živnostník roku.

Vedle budovy krámk stává letos ještě stodola, která bude sloužit k občerstvení pro návštěvníky. Komu domáci produkty na farmě zachutnají, ten podle Bošiny nemá problém přijet si pro ně i ze vzdálenějších lokalit znovu. „Lidem, kteří k nám jezdí, už je asi jedno, jestli je to bio. Jim to maso prostě chutná,“ konstatuje farmář.

Jan Bošina

■ Pochází z Chomutova, vystudoval Českou zemědělskou univerzitu v Praze.

■ V roce 2001 začal hospodařit na 200 hektarech pronajatých pozemků na Broumovsku.

■ Zaměřuje se na chov masného skotu plemene Salers, prasat plemene Mangalica a drůbeže. Maso zpracovává ve vlastní bourárně a prodává ze dvora.

■ Farma je držitelem certifikátu na bioprodukty kontrolní organizace KEZ a certifikátu Broumovsko regionální produkt.

Zvířata pro radost Kromě masného chovu dobytka se farmář stará i o drůbež, králíky, morčata, kozy nebo osla. Zvířata dělají radost dětem, které sem přijíždějí na exkurze.
Foto: HN – Honza Mudra

Rozhovor

Technologie vládnu světu, ale řemeslo je součástí naší historie

David Pavlát

Titulárním partnerem soutěže Živnostník roku je už pětou řádku let Moneta Money Bank. Několik otázek jsme proto položili Marku Dvořákovi, řediteli sekce pro živnostníky a drobné podnikatele Monety Money Bank, který byl také letos součástí finálových porot.

Jak hodnotíte letošní ročník podnikatelských soutěží?

Opět jsem se mohl potkat s mnoha inspirativními podnikateli a jejich příběhy. Je až neuvěřitelné, kolik šikovných lidí v této malé zemi máme. Česko se drží stále na předních příčkách v evropském měřítku, co se počtu živnostníků týče. Letoš-

ní ročník opět prokázal, že naši lidé patří ke špičce nejen v Evropě, ale i ve světě. Mohl jsem se potkat s výrobci 3D tisku hudebních nástrojů, restaurátorem smyčcových nástrojů, jenž svůj věhlas získal v USA, ale i s živnostníkem čalouníkem, s jejíž prací se můžete setkat třeba ve Vinohradském divadle. Každý ročník posouvá soutěž na vyšší úroveň a ten letošní nebyl výjimkou.

Pro živnostníky není doba úplně jednoduchá. Dokázali jste na to reagovat jakožto bankovní instituce, která jim může pomoci?

Rozhodně ano. Už během covidu jsme prokázali naši flexibilitu tím, že jsme většinu služeb byli schopni plně digitalizovat. I nyní máme mnoho řešení. Nabízíme úvěry na míru každému živnostníkovi podle jeho

specifických potřeb. Navíc nabízíme velmi atraktivní zhodnocení finančních prostředků pro živnostní-

ky, kteří mají „naspořeno“ a odkládají svou investici a chtějí minimalizovat vliv inflace. Další z částí naší pomoci je i podpora soutěže Moneta Živnostník roku. Pro naši banku je důležité podporovat smysluplné projekty a tím je i tato soutěž. Přihlášení živnostníci mají možnost zviditelnit své podnikání, a tím do budoucna rozšířit svou klientelu.

Zajímavým fenoménem letošních kol je, že se řada finalistů mezi živnostníky zabývá tradičními řemesly, jako je sedlářství, kovářství nebo houslařství, ačkoli jsou to lidé kolem třicítky. Co tomu říkáte?

Myslím, že je důležité, že se mladší generace vrací k tradicím našich předků. Technologie vládnu sice světu, ale tradiční řemeslo je součástí naší historie, kterou je potřeba utužovat.

Na druhé straně je mnohdy vidět obrovská kreativita, kdy i tradiční věci lze posunout díky moderním technologiím.

Co byste popřál živnostníkům a podnikatelům do roku 2023?

Často jsme mohli na krajských kolech slyšet, že nás čeká náročný rok 2023. Proto bych všem živnostníkům rád popřál, ať je pro ně co nejjednodušší. Přeji jim, aby měli co nejvíce času na své řemeslo a nemuseli se trápit byrokracií. Ať následující rok není moc trnitý, a pokud nastane nějaké úskalí, ať jej jako vždy překonají. Přeji, ať i při cestě rokem 2023 mají všichni dostatek času na rodinu a přátele. V neposlední řadě přeji všem i pevné zdraví. My, jako Moneta Money Bank, rádi všem živnostníkům podáme pomocnou ruku.

MONETA ŽIVNOSTNÍK ROKU – Kdo zvítězil v jednotlivých krajích

Jan Bošina – celkový vítěz

Královéhradecký kraj

Jan Bošina se zabývá chovem hospodářských zvířat, konkrétně skotu, prasat, drůbeže, dále zpracováním vlastních produktů, jako je maso, vejce, uzeniny v biokvalitě, které prodává ze dvora. „Naše rodina hospodáří ekologicky na 400 hektarech v Broumovském výběžku. Chováme masný skot, prasata plemene mangalice a drůbež. Veškeré maso zpracováváme na vlastní porážce a bourárně a poté prodáváme v krámku na farmě,“ říká. Za největší úspěch považuje okruh zákazníků, kteří neváhají zajet nakoupit na farmu, která je poměrně vzdálená od větších měst.

Milan Heitmar

Olomoucký kraj

„Jsem umělecký sedlák a brašnář. Zabývám se prací s kůží, kde svoje výrobky zdobím metodou leather carving. Motiv si na kůži nejdříve namaluji, poté jej vyrazím portfolioem raznic, nakonec jej vymaluji akrylovými barvami,“ říká Milan Heitmar. Řemeslné dědictví zanechané mnoha generacemi se snaží zachovat ve své výrobě. Své ruce společně s nástroji, které už používaly generace řemeslníků před ním, využívá k vdechnutí života věcem, které tu zůstanou. Záměrem dílny není množství, ale kvalita a jedinečnost každého jednotlivého kusu.

Karla Michalíková

Moravskoslezský kraj

Kromě moderování a zpěvu se Karla Michalíková vloni začala věnovat vyšívání. Otevřela si malou vyšivací dílnu, kde vytváří originální vyšívané dárky inspirované folklorem. Nejen oblečení, ale také ručníky, deky, povlečení, tašky a další věci nechává vyšít tak, aby k nim proniklo kouzlo lidového umění. „Využívám e-shop, web a online marketing na sto procent. Dnes je pro mě online reklama největší formou reklamy,“ říká živnostnice. Jejím plánem je dodávat i do zahraničí, což už se jí částečně plní.

Jan Šerák

Jihomoravský kraj

Jan Šerák se zabývá zakázkovou výrobou uměleckořemeslných děl z kovů, jako jsou mříže, ploty nebo stavební kování, výrobou hlavně snubních a zásnubních prstenů a restaurováním kovů. „Už jako kluk jsem zkoušel vyrábět různé nože a zbroje u táty v garáži,“ popisuje. Vybavení a nářadí kupoval z peněz vydělaných na brigádách. Díky podpoře rodičů měl už při škole malou dílnu a realizoval drobné zakázky. Nyní má dílnu s vybavením, jež mu umožňuje tvořit téměř cokoli, na co sám stačí. Další rozvoj živnosti vidí ve specializaci na prsteny z nerezového damašku, zirkonia a titanu.

Eva Fruhwirtová

Kraj Vysočina

Eva Fruhwirtová provozuje první a jedinou českou Mozkohernu, která se nachází v Třebíči. „Fascinuje mě mozek a vše, co dokáže. Vytvářím programy pro zábavné trénování mozku, k tomu používám mozkohračky a neurotechnologie,“ říká. Programy připravuje jednak v Mozkoherně v Třebíči, ale také jezdí po celém Česku a po Slovensku – do škol, firem, domovů pro seniory. Investovala do moderních neurotechnologií, jako je například Mindball – v Česku jsou tyto unikátní přístroje jen dva.

Linda Bezusová Kamarádová

Hlavní město Praha

Linda Bezusová Kamarádová se zabývá výrobou ručně zpracovaných džemů, sirupů a slaných delikates. Zaměřuje se především na sezonnost použitých převážně lokálních surovin a zpracování bez použití konzervantů. V sortimentu má přes 40 druhů produktů, od klasických džemů přes ty kořeněné až po pomerančové marmelády. Její specialitou jsou cibulády. Mnoho z produktů získalo různá ocenění, hlavně v Anglii. „Mé výrobky se řadí k luxusnějším potravinám, proto se hodí i jako dárek,“ říká.

Martina Koníčková

Středočeský kraj

Martina Koníčková se zabývá výrobou bylinných a ovocnobylinných sirupů. Na začátku jejího podnikání byl jeden přerostlý keřík levandule na zahradě, který chtěla zužitkovat, a tak se zrodil nápad vyrábět bylinkové sirupy podle šetrných receptur bez použití chemických látek a jakýkoliv náhražek. Nyní její repertoár čítá už více než desítku sirupů, které vyrábí z rozmanitých druhů bylinek od mateřídoušky až po rakytník. V současné době už ladí i etikety pro první džemy a čatni. „Bylinky jsou skvělá věc, která má pozitivní účinky na spoustu neduhů. Pomáhají například proti kašli,“ říká živnostnice.

VÍTĚZOVÉ V KRAJÍCH

OLOMOUCKÝ KRAJ

- 1. místo **Milan Heitmar** (Olomouc)
- 2. místo **Jana Kašparová** (Velké Losiny)
- 3. místo **Michaela Krumpová** (Ruda nad Moravou)

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ

- 1. místo **Karla Michalíková** (Starý Jičín)
- 2. místo **Martina Fallerová** (Opava)
- 3. místo **Martin Bundil** (Ostrava)

ZLÍNSKÝ KRAJ

- 1. místo **Zuzana Forejtková** (Rožnov pod Radhoštěm)
- 2. místo **Antonín Papšík** (Hošťálková)
- 3. místo **Břetislav Jalůvka** (Zlín)

JIHOMORAVSKÝ KRAJ

- 1. místo **Jan Šerák** (Bilovice n. Svit.)
- 2. místo **Zuzana Boudová** (Znojmo)
- 3. místo **Martin Škrobák** (Čejkovice)

KRAJ VYSOČINA

- 1. místo **Eva Fruhwirtová** (Třebíč)
- 2. místo **Petr Špaček** (Cidlina)
- 3. místo **Ludmila Pospíšilová** (Velká Bíteš)

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA

- 1. místo **Linda Bezusová Kamarádová** (Praha 4)
- 2. místo **Vanda Kofroňová** (Praha 10)
- 3. místo **Martin Perlík** (Praha 14)

STŘEDOČESKÝ KRAJ

- 1. místo **Martina Koníčková** (Bašť)
- 2. místo **Dan Tržil** (Statenice)
- 3. místo **Gabriela Janebová** (Mladá Boleslav)

PLZEŇSKÝ KRAJ

- 1. místo **Karel Tittl** (Velhartice)
- 2. místo **Adéla Telekiová** (Plzeň)
- 3. místo **Jiří Kříž** (Tlučná)

LIBERECKÝ KRAJ

- 1. místo **Marie Mrňávková** (Kamenický Šenov)
- 2. místo **Zuzana Capeková** (Stráž nad Nisou)
- 3. místo **Tereza Plášilová** (Liberec)

JIHOČESKÝ KRAJ

- 1. místo **Barbora Mikulášová** (Tábor)
- 2. místo **Bedřiška Staňková** (Vimperk)
- 3. místo **Viktor Valas** (Hůry)

KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ

- 1. místo **Jan Bošina** (Vernéřovice)
- 2. místo **Radka Votavová** (Náchod)
- 3. místo **Natalja Holubová** (Železnice)

PARDUBICKÝ KRAJ

- 1. místo **Lenka Bačová** (Chrudim)
- 2. místo **Alice Pohanka** (Chrudim)
- 3. místo **Dominika Smoláková** (Vysoké Mýto)

KARLOVARSKÝ KRAJ

- 1. místo **Michal Rác** (Luby)
- 2. místo **Anna Kastlová** (Nový Kostel)
- 3. místo **Jitka Tomanová** (Karlovy Vary)

ÚSTECKÝ KRAJ

- 1. místo **Simona Görtlerová** (Klapý)
- 2. místo **Petra Čiháková** (Roudnice nad Labem)
- 3. místo **Jiří Hnilička** (Krupka)

Karel Tittl

Plzeňský kraj

Karel Tittl se věnuje práci se dřevem, ke které přičichl už v dětství, kdy se inspiroval tehdejším chlapeckým idolem, indiánským náčelníkem Vinnetouem. Při svých výletech sbíral borovicovou kůru, z níž pro své kamarády vyřezával nejrůznější talismany. „Po převratu jsem se dostal k práci lesníka v Bavorsku, kde jsem se seznámil s místním řezbářem, od nějž jsem získal mnoho cenných dovedností,“ říká Tittl.

Marie Mrňávková

Liberecký kraj

„Věnuji se tvorbě textilních hraček s výšivkou, vyrábím autorské kreativní sady pro starší děti k rozvoji šicích dovedností,“ říká Marie Mrňávková. Charakteristickým znakem pro celou její tvorbu je výšivka, kterou si navrhuje a sama vytváří na vyšivacím stroji. Specializuje se na hračky se jménem k příležitosti narození nebo křtu miminka. Taková hračka zůstává dětem na celý život jako milá vzpomínka nejen na jejich narození nebo křest, ale také na jejich dárce.

Barbora Mikulášová

Jihočeský kraj

„Jako jedni z prvních v Česku jsme v roce 2013 začali s výrobou uměleckých mýdel s unikátním designem a vůněmi. Dodnes jsou naším typickým produktem,“ říká Barbora Mikulášová. Zaměřuje se také na víceúčelovou a funkční kosmetiku pro sport, pobyt venku a do náročných podmínek. Vše vyrábí ručně v provozovně v Táboře. Je vystudovaná lékářka, ale už na škole měla pocit, že medicínu dělat nechce. V podnikání našla to, co ji baví. Vždy ji zajímala chemie a tu ve výrobě kosmetiky využije hodně.

Zuzana Forejtková

Zlínský kraj

Zuzana Forejtková zpracovává zbytkovou surovinu, kterou získává od lokálních farmářů a dodavatelů. Jde o vizuálně neprodejné ovoce, které je pro sušení ideální. „Naši filozofie je žít udržitelně, neplytvat přírodními ani lidskými zdroji a efektivně využívat potenciál. Splňuje me principy cirkulární ekonomiky, budujeme svůj ovocný sad, díky kterému budeme na trhu udržitelní,“ říká. Myšlenku sušírny podporoval také fakt, že její sestra vlastnila obchod se zdravou výživou, takže první odběratel byl na světě. Vždy se snažila, aby její podnikání mělo nějaký přesah, aby práce nebyla jen o vydělávání peněz, ale i o přínosu pro okolí. Začínala s několika málo produkty, nyní jich má bezmála šedesát.

Lenka Bačová

Pardubický kraj

„Jsem interiérová designérka a zároveň profesionálka v oblasti home stagingu, což je dekorování nemovitostí k prodeji nebo pronájmu,“ říká Lenka Bačová. Navrhuje interiéry, v nichž se zrcadlí osobitost a vášně klienta. Komerční interiéry navrhuje tak, aby reprezentovaly značku, vizi a hodnoty firmy. Původní profesí je inženýrka ekonomie, která si v roce 2017 splnila sen a vystudovala interiérový design. Od té doby navrhuje jedinečné interiéry profesionálně. Od začátku neměla nouzi o klienty, kteří chodí pouze na osobní doporučení.

Michal Rác

Karlovarský kraj

Michal Rác se zabývá výrobou, opravami a restaurováním všech smyčcových hudebních nástrojů. Své nástroje vyrábí ručně podle technologií od starých mistrů houslařů, míchá si svůj vlastní lak podle sto let staré receptury za použití pouze přírodních pryskyřic. Tento lak prokazatelně zlepšuje akustické vlastnosti nástrojů. Nejen díky tomu jsou jeho nástroje známé po celém světě. Nyní nabízí housle, violy a cello ve všech kvalitativních kategoriích. „Řemeslo dělám s obrovskou láskou, není pro mě pouze prací,“ říká Rác.

Simona Görtlerová

Ústecký kraj

„Jsem floristka, zahradnice a tvořím levandulovou zahradu v Klapém. Fungujeme jako rodinná firma na mém soukromém pozemku,“ říká Simona Görtlerová. Před 20 lety chtěla vytvořit nejen místo klidu pro svou rodinu, ale také pěstovat české rostliny a prodávat je ve svém obchodě. Po letech práce tu ale pevně zakotvila jako hlavní rostlina levandule. Nenajdete ji tu ale jen jako pole, které po odkvetení nikoho nezajímá. Z levandule má i řadu produktů, které spolu s květinami a rostlinami zde vypěstovanými v zahradě prodává.

► O soutěži

Oborově pestrý sedmnáctý ročník soutěží. Více než drahé energie přihlášené podniky trápí nedostatek pracovních sil

Zuzana Keményová

zuzana.kemenyova@economia.cz

Letošní ročník soutěží Firma roku a Živnostník roku vyniká tím, že zastoupení oborů podnikání bylo velmi pestré, a to jak u živnostníků, tak u firem. Svědčí o tom i fakt, že mezi živnostníky letos uspěl poměrně netypicky zemědělec. Jan Bošina se věnuje výrobě potravin na rodinné farmě v Broumovském výběžku, kde podmínky nejsou ideální (více o jeho příběhu najdete na str. 4).

„Zrovna zemědělství je obor, který je ve společnosti neprávem opomíjený a přehlížený, takže ocenění je určitě ve správných rukách,“ říká David Pavlát, tiskový mluvčí soutěží, které vyhlašují Hospodářské noviny a letos se konaly již posedmnácté.

I mezi firmami zvítězila společnost s nezvyklým zaměřením – ostravská BioHealing působí v regenerativní medicíně a vyvinula například biologickou náplast, která obsahuje složky přítomné i v lidské placentě. Po-

máhají uzavřít i těžko hojitelné rány, přičemž doba hojení se zkracuje až o 90 procent. (Podrobnosti o firmě najdete na str. 2.)

„Stát na bedně vítězů by si v obou kategoriích zasloužilo pět nebo šest finalistů, protože letos byla konkurence velká, což je dobře. Podnikatelské příběhy firem a možná ještě více živnostníků jsou mnohdy dechberoucí a nepřestávají uchvacovat, a to jsem u soutěží už šestým rokem,“ zmiňuje Pavlát.

Nejprve kraje, pak národní finále

Soutěže Firma roku a Živnostník roku se konají dvoukolově, do finálového hodnocení postupují vítězové krajských kol. Na finálových porotách představí své podnikání nebo živnost před porotci, mezi nimiž jsou zástupci odborných svazů, komor, cechů a také zástupci partnerů. Poté se porotci finalistů ještě ptají na případné doplňující informace, které pro své rozhodování potřebují znát.

Všichni následně bodují na škále jedna až 10.

„Na soutěži bylo především fajn, že se všichni mohli na krajských kolech i na celorepublikovém finále osobně setkat, což k podnikatelským soutěžím nerozlučně patří,“ připomíná Pavlát.

Podstatné je podle něj i to, že se firmám i živnostníkům daří prosadit se i v mezinárodním měřítku a že dávají světu vědět o české šikovnosti. „Ať už jde o leteckou výrobu, průmyslovou automatizaci, farmaceutický průmysl, ale i tradiční živnosti, jako je kovářství nebo houslařství,“ podotýká Pavlát.

Nejistota znamená menší poptávku

Zatímco loni trápila firmy a podnikatele hlavně covidová pandemie, která do jisté míry doznívala ještě v tomto roce, letos se po začátku války na Ukrajině objevily ještě závažnější potíže.

„Zejména enormní nárůst cen energií i přetřhané dodavatelsko-odběratelské vztahy, stejně jako nedostatek dílů a materiálů,“ upozorňuje Radek Jakubský, viceprezident Hospodář-

ské komory ČR. Dodává, že k hospodářským problémům jsou aktuálně náchylné zejména nejmenší firmy a živnostníci, kteří většinou nemají příliš velké kapitálové rezervy.

Firmy budou podle Jakubského v příštím roce nepochybně bojovat s inflací a také s cenami elektřiny a plynu, byť vláda přišla se zastropováním. „Současná ekonomická nejistota se navíc propíše i do slabší poptávky po zboží a službách, což může mít vliv na úbytek zakázek pro české podnikatele,“ varuje Jakubský.

Energie? Kdepak. Problém jsou lidé

O tom, co aktuálně trápí české podnikatele a firmy, se během pořádání soutěží mnohé dozvěděl i David Pavlát. „Je to především nedostatek kvalifikovaných pracovních sil. Hlavně u technických oborů to byla věc, která zaznívala nejčastěji,“ prozrazuje. Dodává také, že především větší firmy už právě proto zakládají vlastní rekvalifikační střediska.

„Problémy se zdražováním energií naopak zaznívaly během konání soutěže možná překvapivě málo.

Dvě soutěže

■ IBM Firma roku patří svým všeooborovým a regionálním zásahem k největším podnikatelským kláním v Česku. Přihlásit se mohou firmy, které mají alespoň jednoletou účetní historii a jejich obrat nepřesahuje 1,7 miliardy korun.

■ Moneta Živnostník roku je určena živnostníkům, kteří podnikají alespoň jeden rok. Stejně jako u Firma roku do krajského finále postupuje celkem 10 soutěžících z každého kraje. Finalisty hodnotí odborná porota.

V konkrétních případech se ukázalo, že firmy i živnostníci vesměs dokázali na situaci včas reagovat tak, že to jejich existenci neohrozilo. Samozřejmě je to výběr těch, kterým se daří a jsou úspěšní,“ připouští Pavlát. Letošní slavnostní vyhlášení celorepublikových vítězů se uskutečnilo ve čtvrtek 8. prosince během galavečera na pražském Žofíně.

► Srdcař roku

Potulný sadař jako učebnicový příklad srdcařství a udržitelnosti

David Pavlát

V rámci podnikatelských soutěží je již potřetí vyhlašována speciální kategorie Moneta Živnostník roku Srdcař. Vše podstatné o tom ví Zuzana Filipová, ředitelka komunikace a udržitelnosti Moneta Money Bank.

Připomeňme na úvod – proč vyhlašujete kategorii Srdcař roku?

Jak už vyplývá z názvu, snažíme se vždy najít někoho, kdo kromě hodin dřiny, energie a peněz investuje do podnikání i své srdce. Je jasné, že všichni ti, kteří se letos probojovali do krajských kol a poté do celostátního finále, svou práci dělají s láskou. Nicméně jsou tací, jejichž zápal a nadšení pro věc jde daleko nad rámec těch ostatních. A to jsou pro nás ti praví srdcaři.

Srdcařství, které ovšem musí užívat. Možná to má vítěz této kategorie složitější než výherce té v uvozkách klasické. Co myslíte?

Mám za to, že každý z podnikatelů a živnostníků je de facto srdcařem od samé podstaty, jinak by svoji živnost dávno nedělal. Je ale pravdou, že především ceny energií, surovin a obecně snaha domácností ušetřit

na drobné podnikatele a živnostníky dopadají: někteří již své podnikání ukončují, ti další stojí před rozhodnutím, zda ekonomickou situací ustojí a užijí svou rodinu, nebo zavřou a půjdou na úřad práce. O to víc jsou hodni obdivu ti, kteří zatnou zuby a ještě to zkusí.

Slovo, které se aktuálně skloňuje ve všech pádech, je udržitelnost. Co si pod ním představujete vy?

De facto vše, co naši planetu udrží při životě co možná nejdéle. A je vlastně jedno, zda to je důraz na snižování uhlíkové stopy, udržení vody v krajině, potravinová soběstačnost nebo lidská práva. Možná je pro vás důležitý původ potravin, které si v obchodech vybíráte. Nebo vám

nejsou lhostejné pracovní podmínky švadlen, které ušily vaši košili. Či to, jak to vypadá v lese ve vašem sousedství, kam chodíte na houby, anebo v obci nebo městě, v němž žijete. Pokud si na všechny tyto otázky odpovíme, že nám to lhostejné není, myslíme udržitelně. Všechno dohromady tvoří jeden standardní celek, který bez nastavení myslí společnosti nikdy nemůže dosáhnout reálných výsledků.

Čím vás zaujal letošní vítěz kategorie Srdcař roku?

Jednoznačně tím, co vlastně dělá a jak to dělá. Dominik Grohmann je potulný sadař, což je sama o sobě živnost, která už svým názvem budí zvědavost. Dominik objíždí zahrady a sady po celé republice. Od ledna do března ovocné stromy buď sám prořezává, nebo učí zájemce, jak o ně pečovat. V dubnu hledá staré lokální odrůdy a pomocí roubování je zachraňuje. Díky tomu má nejenom velmi slušný přehled o stavu českých ovocných stromů, ale je schopen de facto na poslední chvíli zachránit odrůdu, která by bez jeho zásahu zmizela ze světa. Pokud jsme se před chvílí bavili o udržitelnosti a srdcařství v jednom, tak Dominik je učebnicový příklad z praxe a pro porotu byl letos jednoznačnou volbou.

► Srdcař roku

Titul Moneta Živnostník roku Srdcař letos získal Dominik Grohmann, který se živí sázením a prořezáváním ovocných stromů

Potulný sadař Dominik Grohmann se věnuje extenzivnímu ovocnářství. Sází dlouhověkové ovocné stromy a pečuje o ně. Stejně tak se zabývá citlivým řezem starých ovocných stromů. „Brzy jsem začal vnímat, že ovocný strom je jakýsi symbol vztahu mezi člověkem a krajinou. Začal jsem také dělat první živé kurzy citlivého řezu ovocných stromů,“ říká celorepublikový vítěz kategorie Moneta Živnostník roku Srdcař.

Postupně mu začali psát první lidé, zda by jim nepřijel ořezat jejich stromy. Zákazníků neustále přibývalo, kurzy byly vyprodané během pár dnů. Každý podzim vysází s kolegy a kolegyněmi okolo 1200 ovocných stromů zhruba na pětadvaceti lokalitách po celém Česku. Samozřejmě se specializací na staré a krajové od-

růdy. Před třemi lety zároveň začal vytvářet online kurzy.

V současnosti má několik tipů zákazníků. Jako nejméně nákladnou službu vnímá svoje videokurzy, které si kupují jednak účastníci živých kurzů, dále lidé, kteří ho chtějí poznat blíže, než ho osloví napřímo, ale také ti, kteří se vše chtějí naučit sami a nechťejí nebo si nemohou dovolit objednat si přímo jeho. Hlavní obrat živnosti mu však tvoří lidé, kteří chtějí přímo jeho služby. Většinou se jedná o lidi s vyššími příjmy, kteří zpravidla nemají čas se učit řezat nebo sázet stromy a ocení spolehlivou a bezproblémovou komunikaci.

Nyní investice a energii směřuje do zakládání ovocné školky. Za dva roky by měl otevřít prodejnu a začít prodávat první výpěstky.

• Krátké zprávy a komentáře

Ocenění České stříbro získala společnost Kitl

David Pavlát

Speciální kategorii podnikatelských soutěží, kterou uděluje Česká televize jakožto mediální partner finálového večera na Žofíně, je České stříbro. To oceňuje společnost v tuzemských rukách, která navazuje na podnikatelskou tradici a přispívá k obnově svého podnikatelského oboru. Letos České stříbro získala jablonecká společnost Kitl, výrobce prémiových sirupů pro domácí limonády a obnovitel tradice i areálu Vratislavické kyselky.

„Jsme především výrobce prémiových sirupů pro domácí limonády a jsem hrdý na to, že jsme před mnoha lety uvedli koncept domácích limonád na český trh. Dnes je můžete vidět v restauracích po celém Česku. Jsem hrdý, že to vzniklo právě u nás,“ říká zakladatel společnosti Jan Vokurka.

Sirupy pro domácí limonády začala jeho firma nabízet před lety koncovým zákazníkům i restauracím. „Vždycky říkám, že nejlepší sirupy na světě si uděláte doma, nebo je dělala vaše maminka či babička. A my jsme ti druzí nejlepší. Samozřejmě k tomu máme veškerou špičkovou technologickou výbavu, abychom sirup udělali skvěle. Když jsem si dělal doma bezové sirupy, polovina z nich rozkvasila, protože tam prostě není taková čistota,“ popisuje Vokurka.

Vyrábí z čerstvých bezových květů, má vlastní bezové sady v bio kvalitě. „Mezi výrobci nejsme samozřejmě největší, ale z prémiových výrobců jsme číslo jedna. Tím, že úspěšně rosteme, nám po nějaké době přestaly stačit naše výrobní prostory v Jablonci nad Nisou.

A kousek od nás, ve Vratislavicích nad Nisou, byl brownfield po Vratislavické kyselce. Nám se to vždycky strašně líbilo, ale trvalo čtyři roky, než jsme ho koupili. Byly tam exekuce, soudní spory, dluhy, všechno možné. A když se nám to podařilo, čtyři roky trvalo areál zrekonstruovat a vrátit zpátky Vratislavickou kyselku na trh,“ přibližuje další etapu podnikání Vokurka.

Vratislavická kyselka je na trhu několik měsíců a odezva je skvělá. Lidé za Janem Vokurkou chodí, gratulují, říkají, že je to chuť jejich dětství. „My jsme teď vylezli na pomý-

slný Mount Everest a nyní se musíme vrátit do základního tábora. Čeká nás neuvěřitelná spousta úkolů, které musíme splnit. Jsou to úkoly ve výrobě i distribuci. Vezměte si, že jsme uvedli po 15 letech na trh minerálku, která neměla jediného zákazníka. Všechno musíme vybudovat. Zároveň vracíme na trh lahve, které tu nejsou známé. Dnes se 95 procent českých minerálních vod prodává v PET lahvích, my jsme přišli s konceptem, kdy si kupujete a vracíte zpátky basičky. Je to koncept, jenž je v Evropě běžný,“ dodává Vokurka.

Obnova tradice. Ocenění České stříbro uděluje Česká televize těm firmám, které navazují na podnikatelskou tradici a jsou v tuzemských rukou. Letos získala cenu firma Kitl, která obnovila tradici Vratislavické kyselky.

Foto: archiv Communia

Malé a střední firmy jsou pilíře české ekonomiky

Radek Jakubský

viceprezident,
Hospodářská komora ČR

Malé a střední firmy dlouhodobě patří mezi hlavní pilíře české ekonomiky, na které ale také nejcitelněji dopadají krize posledních let. Ať už hovoříme o covidové pandemii, nebo probíhající energetické krizi a dalších problémech způsobených válkou na Ukrajině. Hospodářská komora tradičně patří k hlavním vyjednávačům co nejlepších podmínek pomoci firmám v těžkých časech, stejně jako se zasazuje o přívětivé a maximálně přehledné podnikatelské prostředí v naší zemi.

V této naší snaze nám velmi pomáhají soutěže, které umožňují zviditelnění malého a středního byznysu. Mezi takovými projekty, které Hospodářská komora tradičně odborně zastřešuje, jsou právě každoroční soutěže Firma roku a Živnostník roku. Soutěže jsou jedinečné v tom, že se každoročně ukazuje, kolik schopných a úspěšných firem v naší zemi máme. Tento projekt by měl být i jasným impulzem pro stát, aby firmám pomáhal, nikoliv jejich činnost komplikoval byrokracií a dalšími překážkami.

Nechte za sebe zpracovávat data stroje

Tomáš Vlk

Tax technology lead,
PwC ČR

Na sociálních sítích a v programech různých školicích agentur jste už určitě někdy narazili na nabídky seminářů typu „usnadněte si život s MS Excel“ nebo „naučte se v Excelu používat vychytávky, které nikdo nezná“. Je zcela nezpochybnitelné, že tento tabulkový procesor je geniální program, který nám dokáže snadně nahradit „tužku, pravítko a papír“.

Na druhou stranu je ale zrovna Excel stálice, která tady s námi je více než 30 let. Pro běžné použití stále s přehledem postačuje, ale data se stávají robustnějšími, transakce komplikovanějšími a jejich zpracovávání v tabulkovém procesoru náročnějším. To způsobuje častější chyby, zároveň takto rutinní práce přestává lidem bavit a ponouká je to často i k hledání jiných zaměstnání.

Jsou tu přitom možnosti, jak jít na datovou analýzu moderněji a efektivněji. Například s využitím nástroje Alteryx. Možná jste o něm již slyšeli, spíše však o něm pořádně teprve uslyšíte. Ať už zpracováváte daňovou, nebo účetní agendu, rozsáhlé procesy a data v oblasti lidských zdrojů, mzdové účtárny, logistice, nebo controllingu, Alteryx vám umožní tyto činnosti provádět rychle, bezchybně, automaticky. Zkrátka jako ve 21. století. Můžete za sebe nechat pracovat stroje a věnovat se činností s vyšší přidanou hodnotou.

Příloha: Firmy a živnostníci

- **Ředitel speciálních projektů** Aleš Mohout
- **Vedoucí speciálního obsahu** Jan Záluský
- **Editorka** Markéta Prokšánová
- **Grafika a zlom** Vizualní studio Economia
- **Obchodní řešení** Daniel Hört (daniel.hort@economia.cz)

Soutěže přinášejí hodně pozitivních emocí

David Pavlát

Novým partnerem soutěží je letos Volkswagen. Martin Kadečka, vedoucí prodeje Volkswagen osobní vozy ve společnosti Porsche Česká republika, nám popsal, proč vidí sílu ve spojení značky, kterou zastupuje, s malým a středním podnikáním.

Proč jste se rozhodli stát součástí soutěží Firma roku a Živnostník roku?

V tomto případě je možné odpovědět ve dvou rovinách: určitě emoční, kdy byl za značku Volkswagen zájem stát se součástí soutěže, která přináší množství pozitivních emocí, radosti z úspěchu a životních příběhů, které díky svým činnostem jednotliví účastníci zažívají. Druhá je obchodně racionální. Značka Volkswagen dlouhodobě motivuje živnostníky, drobné podnikatele i střední a velké firmy ke koupi vozu nejen svoji cenovou politikou, ale především modelovou paletou. Modelové portfolio značky je nejširší v historii, a máme tak možnost svými vozy obsáhnout veškeré požadavky jednotlivých firemních zákazníků a podnikatelská soutěž je tou pravou příležitostí auta představit.

Na krajských kolech jste hovořili o elektrizující atmosféře a její souvislosti s tím, co děláte. Pojďme to přiblížit.

Elektrizující a pozitivní atmosféra doprovázející jednotlivé krajské finálové večery nabízí

určité propojení s našimi elektrickými modely ID. family. Volkswagen je jedním z lídrů elektromobility nejen v Česku. Naše nabídka modelů zastoupená aktuálně modely ID.3, ID.4, ID.5 a nově ID. Buzz přináší nejen plně elektrický kontingent vozů, ale zároveň dostatečně velké pozitivní emoce.

Jak byste charakterizoval spojení VW a malého a středního podnikání v Česku?

Volkswagen je dlouhodobě nejúspěšnějším importérem v Česku. Je tomu tak díky kvalitě a široké nabídce modelů, kde mnoho z nich je cíleno právě pro fleetové zákazníky. Ale také dostatečným zastoupením dealerské sítě s ochotou individuálně řešit požadavky jednotlivých zákazníků, podnikatele nevyjímaje. Dlouhodobě podnikatelům nabízíme možnost využití individuálních cenových výhod v rámci velkoodběratelského konceptu, ale také možnost výměny stávajícího vozu s využitím bonusu Trade-In při výkupu na protiúčet a možnost zapůjčení vozu k vyzkoušení, což je momentálně důležitým aspektem komunikace nabídky elektrických vozidel.

Co se vám osobně na podnikatelských soutěžích nejvíce líbí, na co budete z letošního ročníku vzpomínat?

Nejvíce budu vzpomínat na již zmiňované pozitivní emoce, radost z úspěchu jednotlivců i firem a z osobního pocitu štěstí, že i přes tak složitou dobu je zde stále dostatečné množství chytrých, šikovných a nadšených lidí, kteří jsou důležitou součástí české ekonomiky. Za značku Volkswagen mi bylo ctí, že jsme mohli regionálním vítězům poskytnout zdarma k zapůjčení elektrický vůz ID. family. Speciální vzpomínku na tento ročník pak ve mně zanechá životní příběh Živnostnice roku z Libereckého kraje, který může být inspirací pro mnohé z nás.

Anketa

Současné problémy se paradoxně mohou stát hybatelem energetických úspor a digitalizace

Roman Pommer

viceprezident
Hospodářské komory ČR

Co podle vás přináší soutěž jejich účastníkům?

Pokud hovořím za sektor malých živnostníků, zejména řemeslníků, které v Hospodářské komoře reprezentuji, je to samozřejmě prestiž. Pro každého malého podnikatele je výhodou, když překročí hranice svého regionu a vstoupí do povědomí veřejnosti v celé republice prostřednictvím projektu Firma roku nebo Živnostník roku.

Úspěch v soutěži pak samozřejmě může přilákat i nové potenciální zákazníky, což v této ekonomické situaci může být pro řadu malých podnikatelů výrazná vzpruha a impulz pro další práci.

Jakým způsobem můžete podnikatelům pomoci?

Pomoc podnikatelů je samotnou podstatou fungování Hospodářské komory. Dlouhodobě se snažíme, aby firmy a živnostníci netrpěli přehnanou byrokracií a místo papírování se mohli věnovat převážně svému byznysu a zákazníkům nebo klientům. Proto se stále snažíme ve spolupráci se státem zjednodušovat podnikatelskou administrativu a v těchto těžkých dobách také podnikatelům vyjednat férově nastavenou pomoc v době energetické krize, zdražování materiálů a podobně.

Dá se podle vás z dnešní nelehké doby vzít z pohledu podnikatelů něco pozitivního?

I já v posledních měsících pozoruji, že malí podnikatelé a živnostníci začali více přemýšlet o své energetické soběstačnosti. Nutí je k tomu samozřejmě vysoké ceny energií, které se staly obrovskou výdajovou položkou jejich rozpočtů. Současné problémy se tak paradoxně mohou stát hybatelem energetických úspor, digitalizace nebo částečné automatizace výroby i u nejmenších firem. Zde je nicméně na tahu stát, aby podnikatele v těchto jejich snahách maximálně podpořil.

Jak konkrétně by podle vás měl stát podnikatelům pomáhat?

Kromě standardních požadavků jako snižování byrokracie, zjednodušení daňového systému nebo momentálně zastropování energií vnímám potřebu vychovávat pokračovatele v jejich oboru. Zejména se jedná o neatraktivní profese mezi současnou mládeží, pomoci zaměstnavatelům a podnikatelům udržet jejich živnost například podporou zaměstnanců do 26 let.

Co byste podnikatelům a živnostníkům popřál do roku 2023?

Kromě tradičního přání, jako je zdraví, pohoda a štěstí, určitě ještě jedno přání do roku 2023, ale zásadní. Vydržet. Vydržet. A pokud již někdo bude uvažovat, jak s podnikáním skončit, ať se nejdříve pokusí svou živnost předat následovníkům nebo prodat.

Úspěšní jsou všichni podnikatelé, již se ve složité době dokážou dívat vpřed. I za cenu krátkodobých ztrát

Martin Kadečka

vedoucí prodeje Volkswagen
osobní vozy, Porsche Česká republika

Co podle vás přináší soutěž jejich účastníkům?

Podle mě přináší účastníkům především možnost zviditelnění práce, do které vkládají velké úsilí. Zároveň každá soutěž umožňuje srovnání s konkurencí, což je velice často správná motivace pro následnou práci. Po zkušenosti z letošního ročníku a přítomnosti značky Volkswagen na regionálních vyhlášeních lze také říci, že každé takové setkání přináší možnost nalezení partnerství napříč jednotlivými odvětvími s domluvou kooperace přítomných účastníků.

V případě vítězů a úspěšných finalistů se pak jedná i o možnost získání nového prostoru v médiích. Důležité však je, aby vše vyjmenované neskončilo vyhlášením celkových vítězů, ale pokračovalo i v období následujícím. V neposlední řadě je nutné uvést, že každý úspěch v soutěži přináší vždy pocit radosti a pozitivních emocí a je odměnou za vykonávanou činnost a úsilí s ní spojené.

Jak můžete podnikatelům pomoci?

Účastníkům soutěže bylo v rámci vybraných regionálních partnerů nabídnuto zvýhodněné přezutí sezonních pneumatik a zároveň nabídnuta možnost cenového zvýhodnění na celou modelovou paletu značky Volkswagen. Všem výhercům regionálních kol byl pak na jeden

měsíc zapůjčen elektrický vůz z nabídky ID family a pro celostátní výherce je připraven vůz s možností užívání po dobu tří měsíců.

Navíc byla úspěšným živnostníkům a firmám individuálně nabídnuta možnost vzájemné mediální prezentace a připravujeme i nabídku dlouhodobého partnerství ve spolupráci s oslovením celé naší dealerské sítě. Obecně pak značka Volkswagen dlouhodobě podporuje živnostníky, malé i střední podnikatele i velké firmy v podobě zvýhodněných velkoodběratelských podmínek při koupi vozu. Samozřejmě ve spolupráci s dealerskou sítí nabízíme možnosti nejen v hledání nejvýhodnějších podmínek ke koupi auta, poskytování servisních úkonů, ale aktuálně také i konzultace v případě zájmu o komplexní řešení v oblasti elektromobility.

Dá se z dnešní nelehké doby vzít z pohledu podnikatelů něco pozitivního?

My v oblasti automotive se domníváme, že poslední tři roky lze považovat za historicky nejsložitější. Nicméně i na složité době jde nalézt pozitiva. S jistotou lze říci, že se mnoho podnikatelů dokázalo s těžkým obdobím doposud vypořádat se ctí. Mnoho z nich například rozšířilo portfolio svých aktivit. Za úspěšné lze v každém případě považovat všechny ty, kteří se nyní dívají vpřed a hledají nové výzvy, i za cenu krátkodobých nejistot. I přes všechny složitosti doby věřím, že šikovní, poctiví a pro svoji práci zapálení podnikatelé budou i nadále správným motorem na cestě z tohoto období.

Inzerce

HN061641

SLAVNOSTNÍ FINÁLE
ŽIVNOSTNÍK ROKU
FIRMA ROKUSledujte 16. 12. záznam na ČT2
nebo v iVysílání České televize.17. ROČNÍK SOUTĚŽE | MONETA ŽIVNOSTNÍK ROKU
IBM FIRMA ROKU

WWW.FIRMAROKU.CZ

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

